Tulli **Lausunto** H 1878/01.02.01/2023

25.9.2023

Eduskunta

Verojaosto

Asia: **U 27/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin tullikoodeksin ja Euroopan unionin tulliviranomaisen perustamisesta ja siihen liittyvistä asetus- ja direktiivimuutosehdotuksista (Unionin tullireformi)**

Tulli on perehtynyt Unionin tullireformia koskeviin ehdotuksiin ja sitä koskevaan Valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle ja Tulli tukee Valtioneuvoston kantaa asiassa.

Ehdotuksen tavoitteet

Ehdotusten tavoitteena on nykyaikaistaa tulliliitto ja tehdä siitä tehokkaampi, ketterämpi ja tulevaisuuden muutoksiin joustavasti mukautuva. Uudistuksen konkreettisempina tavoitteina on digitalisoida tullitoiminta ja hyödyntää tietopohjaista toimintatapaa tehokkaasti ja keskitetymmin koko tullilitossa. Uudistuksella on kolme laajempaa tavoitetta:

- Tehokas tulliliitto, joka hyödyttää yrityksiä yksinkertaistamalla ja nykyaikaistamalla tullimenettelyitä ja vahvistaa tasapuolisia toimintaedellytyksiä varmistamalla, että kaikki unioniin tuotavat tavarat ovat unionilainsäädännössä edellytettyjen vaatimusten mukaisia.

– Geopoliittinen tulliliitto, joka pystyy nykyistä paremmin puolustamaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden taloudellisia etuja sekä EU:n turvallisuutta, terveyttä, taloudellisia tai ympäristöllisiä etuja ja arvoja. Yhdistämällä osaamista ja asiantuntemusta keskitetysti EU:n tulliviranomaiseen, tulliliitto kykenee myös paremmin koordinoimaan kaupan rajoituksia ja tehostamaan kansainvälistä tulliyhteistyötä.

- Ketterä ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava tulliliitto, joka kykenee mukautumaan joustavasti toimitusketjujen muutoksiin. Tätä tukee erityisesti ehdotuksella perustettava EU:n uusi tullidatakeskus, joka on suunniteltu kehittymään ajan myötä tullitoiminnan uusien vaatimusten mukaisesti. Uudistuksen tavoitteena on nykyaikaistaa ja yksinkertaistaa tullimuodollisuuksia ja -menettelyitä, mikä vähentäisi yrityksille ja hallinnolle aiheutuvia kuluja. Digitalisointi ja tietopohjainen toimintatapa, hyödyntäen erityisesti uutta EU:n tullidatakeskusta, mahdollistaisi tavaroiden toimitusketjujen läpinäkyvyyden ja uudenlaisen luottamukseen perustuvan kumppanuuden tulliviranomaisten ja talouden toimijoiden välillä. Esimerkiksi luotettavimpien talouden toimijoiden tuonnin ja viennin tulliselvitystä voitaisiin rationalisoida nykyiseen verrattuna merkittävästi.

Nämä laajemmat tavoitteet ovat kaikki kannatettavia.

Lisäksi verkkokaupassa tuotaviin tavaroihin ehdotettu yksinkertaistettu tullimenettely yksinkertaistaa huomattavasti toimijoiden prosesseja ja vähentää siten hallinnollista taakkaa. Toisaalta menettely lisäisi tuonnin läpinäkyvyyttä, mikä mahdollistaisi etämyynnin paremman tullivalvonnan sekä nykyisiä etämyyntiin liittyviä väärinkäytöksiä voisi torjua tehokkaammin poistamalla enintään 150 euron arvoisten tavaroiden tullittomuus. Tullireformipakettiin liittyvillä arvonlisäverotusta koskevilla

ehdotuksilla edistettäisiin puolestaan tavoitetta yhdestä yhteisestä alv-rekisteröinnistä EU:ssa ja siten pyrittäisiin vähentämään maahantuotavien tavaralähetysten etämyynnin verotuksesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Kokonaisuudistus yhdenmukaistaisi sähköistä kaupankäyntiä koskevia tulli- ja arvonlisäverosääntöjä. Erityisen tärkeää on se, että sähköiseen kaupan etämyyntiin liittyvät ehdotukset tulevat yksinkertaistamaan ja yhdenmukaistamaan toimijan menettelyitä sekä tuonnin erityisjärjestelmän ja kyseisiin lähetyksiin liittyvien tullimenettelyjen osalta.

Tietojohtoisen toimintatavan tavoitteena on tehostaa riskien hallintaa tulliliitossa, parantaa tulliviranomaisten valvontaresurssien kohdentamista ja sen myötä unionin ja sen jäsenvaltioiden taloudellisten ja muiden etujen suojaa. Uusi EU:n tulliviranomainen vastaisi EU-tason riskien hallinnasta. EU:n tullidatakeskukselle toimitettuja keskitettyjä tietoja käytetäisiin niin EU:n kuin kansallisen tason riskianalyyseihin. Tulliviranomaiset voisivat nykyistä tehokkaammin suojata EU:n ja sen jäsenvaltioiden taloudellisia etuja. Unionin tehokkaampi riskienhallinta vahvistaisi tulliviranomaisten kykyä myös suojata sisämarkkinoita ja muihin politiikka-aloihin perustuvia unionin ja sen kansalaisten etuja, kuten turvallisuutta, terveyttä ja ympäristöä. Unioniin tulevat vaatimustenvastaiset tavarat haittaavat unionin yritysten kilpailukykyä ja aiheuttavat vakavia riskejä muun muassa kuluttajien terveydelle ja elämälle. Tavoitteena on myös edistää tulliliiton yhtenäistä toimintaa koko unionin alueella. Uudistetun tulliliton hallintorakenteeseen’ ehdotetaan lisättäviksi uusi, johonkin jäsenvaltioon sijoitetun viraston muodossa toimiva, EU:n tulliviranomainen ja uusi EU:n tullidatakeskus.

Keskeisin EU:n tulliliiton kokonaisuudistuksen muodostavasta kolmesta komission ehdotuksesta on ehdotus unionin tullikoodeksin ja Euroopan unionin tulliviranomaisen perustamisesta. Ehdotus unionin tullittomuusasetuksen ja tullitariffiasetuksen muuttamiseksi sekä ehdotus arvonlisäverodirektiivin muuttamiseksi ovat siihen nähden liitännäisiä.

Ehdotettu asetus unionin uuden tullikoodeksin ja EU:n tulliviranomaisen perustamisesta sisältäisi voimassa olevan tullikoodeksin tapaan unionin tullitoiminnan perussäännökset. Ehdotetulla asetuksella kumottaisiin ja korvattaisiin voimassa oleva unionin tullikoodeksi (EU) 952/2013.

Ehdotus perustuisi suurelta osin voimassa olevaan unionin tullikoodeksiin. Valtaosa nykyisen koodeksin aineellisista säännöksistä on sisällytetty ehdotukseen, mutta säännöksiä on uuden digitaalisen ja keskitetyn toimintatavan vuoksi laajalti tarkistettu ja nykyaikaistettu. Digitaalinen toimintatapa mahdollistasi mm. tulliselvitettäviä tavaroita koskevien tietojen ilmoittamistapojen uudistamisen ja tullausmenettelyjen keventämisen, tiedon tehokkaamman hyödyntämisen unioniin tuotavien ja täältä vietävien tavaroiden ja niiden toimitusketjujen riskinhallinnassa. Se myös mahdollistaisi tullitoiminnan yhdenmukaisemman ja keskitetymmän järjestämisen koko unionin alueella. Esimerkiksi tuojien, viejien ja muiden toimijoiden roolia ja velvollisuuksia sekä sovellettavia tullimuodollisuuksia ja –menettelyitä selkiytettäisiin ja mukautettaisiin tarpeellisilta osin. Sähköisen kaupan etämyyntiin perustuvan tuonnin menettelyä yksinkertaistettaisiin ja yhdenmukaistettaisiin arvonlisäverotuksen menettelyiden kanssa. Talouden toimijoille perustettaisiin uusi Trust and Check trader –kategoria, joka mahdollistaisi pitkälle meneviä helpotuksia tullimenettelyihin, jos toimija täyttää tiukat luotettavuuden ja läpinäkyvyyden ehdot. Voimassa olevan sääntelyn sisältöön vaikuttaa suuresti myös ehdotuksella perustettavat EU:n tullidatakeskus sekä EU:n tulliviranomainen, jotka olisivat merkittäviä tekijöitä tullikapasiteetin lisäämiseksi koko unionissa ja tulliliiton saattamiseksi tavoitteen

Uusi EU:n tulliviranomainen

Ehdotuksella perustettaisiin EU:n tulliviranomainen. Se olisi uusi unionin toimielin, johon koottaisiin asiantuntemusta ja osaamista eri puolilta EU:ta ja joka ohjaisi, koordinoisi ja tukisi kansallisia tulliviranomaisia. EU:n tulliviranomainen perustettaisiin vuonna 2026, mutta se aloittaisi toimintansa täysimääräisesti vuoden 2028 alusta lukien.

EU:n tulliviranomaisen keskeinen tehtävä olisi vastata EU:n tason riskinhallinnasta. Se voisi unionitasoisen riskianalyysin perusteella antaa kansallisille tulliviranomaisille valvonta-suosituksia. Kansalliset tulliviranomaiset päättäisivät kuitenkin edelleen tullitarkastusten tekemisestä. Jollei kansallinen tulliviranomainen tekisi suositeltua valvontatoimenpidettä, sen olisi perusteltava suosituksen noudattamatta jättäminen. EU-tason riskinhallinta olisi vuorovaikutuksessa jäsenvaltioiden tulliviranomaisten tekemän, kansallisen riskiprofiilin mukaan räätälöidyn, kansallisen riskinhallinnan kanssa ja ne tukisivat toisiaan. Yhteinen riskinhallinta ja tullitarkastusten yhdenmukaisempi soveltaminen tehostaisivat tavaraliikenteen valvontaa koko unionissa.

EU:n tulliviranomaisella olisi myös merkittävä rooli rajoittavia toimenpiteitä ja tulliunionin kriisinhallintaa koskevien ehdotuksen uuden XI luvun säännösten täytäntöönpanossa. Se laatisi toimintasääntöjä ja menettelyjä eri kriisiskenaarioita varten ja varmistaisi niiden soveltamista koordinoimalla muun muassa operatiivista toimintaa.

EU:n tulliviranomaisella olisi lisäksi useita muita tehtäviä tullitoiminnan yhdenmukaisuuden ja tullikapasiteetin lisäämiseksi koko unionissa. Se tekisi EU-tason yhteistyötä muiden virastojen, elinten ja verkostojen, kuten Europolin, Frontexin tai Euroopan kemikaaliviraston kanssa. Se voisi myös edistää jäsenvaltioiden tullihallintojen välistä yhteistyötä sekä antaa operatiivista tukea monin eri tavoin, esimerkiksi kehittämällä koulutusta ja yhteisiä standardeja, laatimalla toimintakäsikirjoja ja antamalla suosituksia parhaista käytänteistä, koordinoimalla tutkimusta ja tukemalla erityisten osaamiskeskusten perustamista ja tullihallintojen välistä henkilöstövaihtoa. EU:n tulliviranomainen voisi suorittaa tulliliiton suorituskyvyn mittauksen ja tukea komissiota tulliliiton suorituskyvyn arvioinnissa. Komissio voisi antaa sen tehtäväksi myös EU:n tullidatakeskuksen kehittämisen ja ylläpitämisen.

Tullin näkemyksen mukaan EU:n tulliviranomaisen EU-tason riskienhallinnan ei tulisi vaikuttaa jäsenvaltioiden toimivaltaan tehdä omaa kansallista riskianalyysiä. Tämä kansallinen riskianalyysi tulee turvata myös jatkossa jäsenvaltioissa.

Uudistus on erityisen merkittävä riskienhallinnan, riskianalyysin ja tullivalvonnan kohdentamisen kannalta. Se parantaisi tulliviranomaisten riskienhallinnan suorituskykyä, koska tarvittavat tiedot olisivat paremmin saatavilla, tiedon laatu olisi parempaa ja EU:ssa käytettävät IT-järjestelmät yhdenmukaistuisivat.

Keskeisiä uudistuksia ehdotuksessa ovat siis uusi EU:n tullidatakeskus, EU:n tulliviranomainen sekä sähköiseen kauppaan liittyvät uudistukset. Nämä ehdotukset toteutuessaan tulevat muuttamaan laajalti tullin toimintakenttää tulevaisuudessa.

Uusi EU:n tullidatakeskus

Uudella tullikoodeksilla perustettava EU:n tullidatakeskus olisi nykyaikainen, unionin laajuinen keskitetty, kyberturvallinen sähköisten tullijärjestelmien ja –palvelujen kokonaisuus, joka voisi hyödyntää tekoälyä ja koneoppimista. EU:n tullidatakeskukseen integroitaisiin ja sillä korvattaisiin ajan myötä nykyinen tietotekniikkainfrastruktuuri, johon kuuluu 111 jäsenvaltioissa käytössä olevaa erillistä tietojärjestelmää. EU:n tullidatakeskus olisi tullimenettelyiden yksinkertaistamisen ja tullivalvonnan vahvistamisen keskeinen mahdollistaja.

EU:n tullidatakeskuksen avulla uudistettaisiin tapa kerätä, käyttää ja jakaa tulliselvityksessä ja –valvonnassa tarvittavia tietoja. Tavaroita ja niiden toimitusketjuja koskevat tullitiedot tarvitsisi toimittaa vain EU:n tullidatakeskukseen. Tiedot voisi toimittaa yhden yhteisen rajapinnan kautta kytkeytymällä suoraan EU:n tullidatakeskukseen. Muuttumattomat perustiedot voisi toimittaa kerran, minkä jälkeen niitä voisi käyttää uudelleen myöhemmässä tuonnissa tai viennissä. Se mahdollistaisi myös samaa tavaraerää koskevien tarvittavien tietojen ilmoittamisen useammasta eri lähteestä toimitusketjun eri vaiheissa.

EU:n tullidatakeskus keräisi, käsittelisi, yhdistäisi ja tallettaisi kaikki asiaankuuluvat tarvittavat tiedot. Tullidatakeskus tekisi unionintasoista riskianalyysiä käsittelemällä ja yhdistelemällä talletettuja tietoja. Jäsenvaltioiden tulliviranomaiset hyödyntäisivät EU:n tullidatakeskuksen käsittelemiä ja analysoimia tietoja tavaroiden tulliselvityksessä ja –tarkastuksissa.

EU:n tullidatakeskus helpottaisi ja parantaisi tiedonvaihtoa merkittävästi nykytilaan verrattuna. Tietojen laadun parantamiseksi ja tulli- ja sisämarkkinavalvonnan tehostamiseksi keskus voisi vaihtaa tietoja muiden viranomaisten sekä muiden tietojärjestelmien, tietoympäristöjen ja alustojen kanssa. EU:n tulliviranomaisen lisäksi kansallisilla viranomaisilla sekä komissiolla, Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF), Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) ja tietyin edellytyksin Europolilla ja Euroopan raja- ja merivartiovirastolla (Frontex) olisi pääsy EU:n tullidatakeskukseen.

Tullin näkemyksen mukaan on olennaista, että jatkossa EU:n Tullidatakeskuksen kautta kansalliset tulliviranomaiset pääsevät EU-dataan kiinni mahdollisimman laajasti. Näin myös kansallinen rikianalyysi tehostuu. Samaan aikaan riskianalyysin ja valvonnan kohdentamisen yhdenmukaistamisen ja tehostamisen EU:n tasolla voidaan odottaa yhtenäistävän ja nostavan valvonnan tasoa jäsenvaltioissa ja näin heikentävän rikollisten toimijoiden mahdollisuuksia välttää

viranomaistoimia siirtämällä toimintaansa jäsenvaltiosta toiseen. Muutos parantaisi myös tietojenvaihtoa eri toimijoiden kuten komission sekä jäsenvaltioiden tulli- ja muiden viranomaisten välillä. Myös EU-tason riskien priorisointia olisi mahdollista tehostaa.

On kuitenkin tärkeää, että myös tulliviranomaisten kansallisia tarpeita koskeva riskienhallinnan ja riskianalyysikyvykkyydet säilytetään. Riskianalyysia on suoritettava myös kansallisen sääntelyn noudattamisen valvomiseksi, niin vaaraa aiheuttavien tavaroiden, kuin myös fiskaalisten intressien osalta. Kansallisen kyvykkyyden turvaaminen ja kehittämien, kansallinen riskianalyysin henkilöresurssien turvaaminen sekä riskianalyysin EU-tason kehitys ovat edellytyksiä myös sille, että sekä unionin että kansallisella tasolla voidaan vastata muuttuneen turvallisuusympäristön tulliviranomaisille asettamiin haasteisiin.

Riskienhallinnan lisäksi on tärkeää kehittää edelleen myös rikostorjunnan tiedonhankintamenetelmiä, koska petollisten toimijoiden kyky väistää riskianalyysin menetelmiä on hyvä. Tullin kansallisen riskianalyysin jatkokehitys tulee EU-tason kehityksen yhteydessä turvata, koska tämä on edellytys kansallisten lakisääteisten tehtävien toteuttamiselle ja sille, että Tulli viranomaisena tuottaa kansallisesti sekä EU-tasolla panoksensa turvallisuusviranomaisena.

Operatiivisten toimien suuntaamista ja toteutusta koskeva välitön päätöksenteko tulee edelleen tapahtua valtaosin jäsenvaltioissa. Uuden EU-tason luominen tulee lähtökohtaisesti toteuttaa siten, että luodaan selkeästi uusi lisäarvoa jäsenmaiden viranomaisille tuottava toiminto, joka huomioi ja säilyttää kansallisen tason kyvykkyydet ja päätöksentekoprosessin. Samoin on varmistettava, ettei esimerkiksi yksinkertaistettujen menetelmien keskittäminen johonkin EU-maahan vie jäsenvaltiolta lainsäädännöllistä oikeutta puuttua siihen tosiasiallisesti kohdistettuun petolliseen menettelyyn.

EU:n uusi tullidatakeskus toteuttaisi muiden tehtäviensä lisäksi erityisesti ns. yhden luukun periaatetta, jolloin toimija antaisi vain kertaalleen saman yhteyspisteen kautta kaiken tullidatansa EU:n Tullidatakeskuksen kautta. Lisäksi jatkossa tarve jäsenmaiden tullien kansallisten tullaustietojärjestelmiensä rakentamiseen pienenee kun voidaan käyttää yhteistä keskitettyä tullijärjestelmää. Tiettyjä kansallisia tullitoimintaa tukevia tietojärjestelmiä jatkossakin tarvitaan.

Sähköisen kaupan etämyyntiä koskeva yksinkertaistus

Uudistuksella luotaisiin erityinen sähköisen kaupan etämyynnin tulliselvitysmenettely nykyisen järjestelmän yksinkertaistamiseksi ja sen yhdenmukaistamiseksi sähköisen kaupankäynnin alv-sääntöjen kanssa.

Uudessa unionin tullikoodeksissa säädettäisiin sähköisen kaupan digitaaliset alustat kuluttajien sijasta tuojiksi (ns. etämyynnin oletettu tuoja), jotka olisivat vastuussa kaikista tullimuodollisuuksista ja maksuista. Ne kantaisivat tullit myyntihetkellä ja maksaisivat ne asianomaisille jäsenvaltioille samalla tavoin kuin ne jo tekevät arvonlisäveron osalta. Menettelyn käyttäminen edellyttäisi EU:n tullidatakeskuksen käyttämistä. Uudessa tullikoodeksissa säädettyä yksinkertaistusta täydennettäisiin yhteisen tullitariffin muutoksella, jossa mahdollistettaisiin yksinkertaistettu menetelmä tavaroihin sovellettavien tuontitullien laskemiseksi. Tullitariffissa etämyynnissä tuodut tavarat jaoteltaisiin viiteen eri ’koriin’, joihin kuhunkin sovellettaisiin erimääräistä kiinteää tullia. Yleisen tullitariffin mukaan tullittomat tavarat säilyisivät edelleen tullittomina. Tämän yksinkertaistetun tullinmäärittämismenetelmän käyttäminen olisi kuitenkin vapaaehtoista. Sähköiseen kauppaan liittyvien väärinkäytösten torjumiseksi neuvoston tullittomuusasetuksessa säädetty enintään 150 euron arvoisten tavaroiden erityinen tullittomuus myös poistettaisiin.

Yksinkertaistetun menetelmän odotetaan yhdessä EU:n tullidatakeskuksen käytön kanssa hyvittävän erityisesti etämyynnin oletetulle tuojalle järjestelmästä mahdollisesti aiheutuvan hallinnollisten kustannusten kasvun. Koska tulliviranomaiset saavat ehdotetun järjestelmän myötä alustalta merkitykselliset tiedot kaikesta myynnistä, uudet säännöt antaisivat tulliviranomaisille mahdollisuuden paremmin valvoa tavaroiden tuontiin liittyvien säännösten noudattamista. Lisäksi ehdotettu menettely selkeyttäisi tuontiin liittyviä vastuita ja lisäisi sähköisen kaupankäynnin avoimuutta. Tämä suojaisi EU:n kansalaisia ikäviltä yllätyksiltä, kuten odottamattomilta kustannuksilta ja raskailta tullimuodollisuuksilta. Kuluttajat saisivat avoimesti tietoonsa kaikki verkko-ostokseen liittyvät kustannukset ja maksavat ne yhdellä kertaa, kuten he jo tekevät arvonlisäveron osalta.

EU:n tullidatakeskus otettaisiin vaiheittain käyttöön vuoden 2028 alusta lukien. Se olisi sovellettavissa sähköisen kauan etämyynnin yksinkertaistetussa menettelyssä maaliskuusta 2028

alkaen. Muun tuonnin ja viennin osalta toimijat voisivat niin halutessaan käyttää EU:n tullidatakeskusta maaliskuun 2032 alusta alkaen ja sen käyttö tulisi kaikille toimijoille vuoden 2038 alusta lukien, jolloin viimeistään nykyisen lain mukaisten ilmoitusmenettelyiden käyttäminen päättyisi. Komissio voisi päättää, että EU:n tulliviranomainen hallinnoisi ja ylläpitäisi EU:n tullidatakeskusta. Sähköisen tavarakaupan etämyyntiin sovellettava kevennetty tullausmenettely tulisi sovellettavaksi vuoden 2028 maaliskuun alusta lukien.

Tullin tukee Valtioneuvoston kantaa. Tullireformipaketin käsittely on vasta alkanut neuvoston tulliliittotyöryhmässä. Artiklakohtainen yksityiskohtainen käsittely alkaa lokakuussa jolloin eri säännösten sisältö ja tarkoitus tarkentuu. Lisäksi koodeksiehdotuksessa ovat perussäännökset tullitoiminnan eri osa-alueilta mutta niistä tullaan antamaan lukuisia alemman tasoisia yksityiskohtaisia delegoituja ja täytäntöönpanosäännöksiä. Delegoitujen ja täytäntöönpanosäännösten sisältö ei vielä tässä vaiheessa ole tiedossa. Ehdotuksessa säädetään pitkästä siirtymäajasta (5-15 vuotta) jonka aikana ovat käytössä rinnakkain sekä nykyiset että uudet tietojärjestelmät. Vaikutusten arvioinnin osalta siis on hankalaa määritellä tässä vaiheessa taloudellisia ja muita vaikutuksia tullille ennen kuin alemman asteisten yksityiskohtaisten säännösten sisältö tiedossa ja muutoinkin tarkentuu yksityiskohdat koodeksiehdotuksen uusista säännöksistä. Keskeistä siis jatkossa on miten siirtymävaihe tulee sujumaan ja mikä tulemaan olemaan jatkossa työnjako EU:n Tulliviranomaisen, EU:n Tullidatakeskuksen ja kansallisen tullin välillä sekä miten järjestetään tekniset yhteydet, rajapinnat ja eri toiminnallisuudet jatkossa. Kaikella tällä on merkitystä myös kustannusjakauman osalta siirtymävaiheessa ja lopullisessa vaiheessa. Tässä vaiheessa ei ole selvillä mitä omia tietojärjestelmiä jäsenvaltiolla on oltava ja kuinka paljon järjestelmien tarjoamia palveluja aiotaan rakentaa keskitetysti. Yleensä siirtymävaiheeseen sisältyy tehtäviä, joilla turvataan ”vanhojen” järjestelmien ja uusien järjestelmien toimivuus ja tietojen hallinta. Siirtymävaihe tarkoittaa yleensä kustannuksia, jotka tulee aikanaan arvioida ja huomioida Tullin määrärahoissa sekä arvioida toteutetun muutoksen jälkeen tarvittava resurssivaikutus. Taloudellisille toimijoille siirtymävaihe aiheuttaa myös muutoksia yritysten tietojärjestelmiin ja toimintaan.

Merja Hallivuori

Tulli

Ulkomaankauppa- ja verotusosasto